

**LIETUVOS RESPUBLIKOS  
SAUGAUS EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15,  
17, 19, 20, 22, 24, 25, 27<sup>1</sup>, 29, 30 IR 33 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO  
NR. XIV-1445 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO  
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

**1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai**

Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. spalio 10 d. priėmė Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27<sup>1</sup>, 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1445 (toliau – Įstatymas), kurio pakeistame 22 straipsnyje numatyta, kad nepasitikrinusių sveikatos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytu periodiškumu vairuotojų turimi vairuotojo pažymėjimai vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka skelbiami negaliojančiais.

Įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad aukščiau minėtos Įstatymo 22 straipsnio nuostatos, pagal kurias nepasitikrinusių sveikatos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytu periodiškumu vairuotojų turimi vairuotojo pažymėjimai bus skelbiami negaliojančiais, įsigalios nuo 2024 m. sausio 1 d.

Artėjant šios nuostatos įsigaliojimo datai, ryškėja esminė praktinė šios nuostatos įgyvendinimo problema.

Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro duomenimis, šiuo metu yra apie 245 tūkst. asmenų, neturinčių galiojančios vairuotojo sveikatos patikrinimo medicinos pažymos (toliau – pažyma), t. y. šių asmenų turimi vairuotojo pažymėjimai nuo 2024 m. sausio 1 d. bus paskelbti negaliojančiais ir šie asmenys negalės dalyvauti viešajame eisme.

Pagal Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje skelbiamą statistinę informaciją, asmens sveikatos priežiūros įstaigos per vieną mėnesį išduoda nuo 23 iki 35 tūkst. vairuotojų sveikatos patikrinimo medicinos pažymų. Vertinant tai, kad šaltuoju metų sezono laiku padidėja pacientų apsilankymų skaičius asmens sveikatos priežiūros įstaigose dėl virusinių kvėpavimo takų infekcijų plitimo, t. y. padidėja pacientų srautai gydymosi įstaigose, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstatymo 15<sup>3</sup> straipsnyje įtvirtintus imperatyvius maksimalius asmens sveikatos priežiūros paslaugų suteikimo terminius, tikėtina nebus galimybių visiems asmenims, kurie šiuo metu neturi galiojančios vairuotojo sveikatos patikrinimo pažymos, pasitikrinti sveikatos iki 2024 m. sausio 1 d., t. y. iki Įstatymo įsigaliojimo dienos. Sveikatos apsaugos ministerijos duomenimis, 2023 m. sveikatą pasitikrino 286 tūkst. vairuotojų, kai tuo tarpu 2022 m. – 237 tūkst.

Vertinant pirmiau išdėstytas faktines aplinkybes, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27-1, 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) siūlytina nukelti Įstatymo 22 straipsnio įsigaliojimo datą iki 2024 m. birželio 1 d.

**2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai**

Įstatymo projekto parengimą inicijavo Seimo nariai.

**3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai**

Šiuo metu Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – SEAKĮ) 22 straipsnio 1 dalimi, teisė vairuoti motorines transporto priemones ar jų junginius su priekabomis, traktorius, savaeiges mašinas suteikiama Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims, kurių

sveikatos būklė yra tinkama vairuoti tam tikros kategorijos motorinę transporto priemonę, traktorių, savaeigę mašiną. Pagal to paties straipsnio 4 dalį, vairuotojo pažymėjimai išduodami ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui, o teisė vairuoti C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų transporto priemonės galioja ne ilgiau kaip 5 metus nuo vairuotojo pažymėjimo išdavimo dienos. Vairuotojų sveikatos tikrinimo reikalavimų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301, numato, kad tam tikroms asmenų grupėms (tikrinamiesiems vairuotojams), turintiems tam tikras medicinines indikacijas, sveikatos tikrinimosi periodiškumo terminas yra trumpesnis (trumpiau galioja vairuotojo sveikatos patikrinimo medicininė pažyma) nei nustatytas vairuotojo pažymėjimo galiojimas, todėl vengiant laiku pasitikrinti sveikatą susidaro situacijos, kai vairuotojai turi galiojančius vairuotojų pažymėjimus, tačiau apie jų sveikatos būklę ir galimybę toliau vairuoti transporto priemones nieko nežinoma.

Įstatymu buvo siekiama papildyti SEAKĮ nuostatomis, kad Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro tvarkytojas, asmeniui nustatytu periodiškumu nepasitikrinus sveikatos, turėtų teisę registre paskelbti vairuotojo pažymėjimą negaliojančiu dėl medicininių priežasčių. Tai leistų transporto priemones tikrinantiems pareigūnams efektyviau kontroliuoti vairuotojus, o vairuotojai privalėtų atsakingiau žiūrėti į savo sveikatos būklę, laiku ją pasitikrinti ir objektyviai vertinti galimybę vairuoti tam tikras transporto priemones, nes vairavimas neturint tokios teisės dėl sveikatos problemų kelia pavojų ne tiki pačiam vairuotojui, bet ir visuomenei. Pastebėtina, kad vairuotojo pažymėjimai gali būti paskelbiami negaliojančiais ir dėl kitų priežasčių, kurias nustato SEAKĮ įgyvendinančios Motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-328, t. y. vietoj turėto išdavus naują vairuotojo pažymėjimą; pasibaigus vairuotojo pažymėjimo galiojimo terminui; asmeniui, kuriam išduotas vairuotojo pažymėjimas, mirus; asmeniui, kuriam išduotas vairuotojo pažymėjimas, susirgus ligomis, kuriomis sergant draudžiama vairuoti tam tikros kategorijos motorines transporto priemones; praradus vairuotojo pažymėjimą ir t. t.

#### **4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama**

Įstatymo projektu siūloma nukelti Įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje nustatytą Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies įsigaliojimo terminą iki 2024 m. birželio 1 d.

Įstatymo įsigaliojimo datos nukėlimas 5 mėnesiams sudarys sąlygas vairuotojams pasitikrinti savo sveikatą, o asmens sveikatos priežiūros įstaigoms aptarnauti išaugusį pageidaujančių pasitikrinti sveikatą vairuotojų srautą.

#### **5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta** Priėmus įstatymus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

#### **6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**

Įstatymo nuostatos nesusijusios su kriminogenine situacija ir korupcija.

#### **7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai**

Įstatymų priėmimas neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

#### **8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**

Priėmus Įstatymo projektą kitų įstatymų keisti nereikės.

#### **9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte nenumatoma naujų sąvokų, kurias reikėtų įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

**10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus**

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams.

**11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti**

Priėmus Įstatymus, reikės parengti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymo Nr. 1V-328 „Dėl Motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

**12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)**

Įstatymo projektui įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ar kitų valstybės fondų lėšų neprireiks.

**13. Rengiant įstatymo projektą gauti specialistų vertinimai ir išvados**

Specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

**14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis**

„Teisė vairuoti“, „vairuotojo pažymėjimas“.

**15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai**

Nėra.

Teikia

Lietuvos Respublikos Seimo nariai